

TOIMINTA- JA TALOUS- SUUNNITELMA

2018

Vetovoimaisen
metropolin
kilpailukykyinen
KUUMA-seutu

kuuma.fi

SISÄLTÖ

KUUMA-SEUTU TIIVISTÄÄ RIVEJÄÄN	3
1 KUUMA-YHTEISTYÖ	4
1.1 Kuuma-yhteistyön tarkoitus ja organisointi	4
1.2 Toiminta ja taloussuunnitelma lähtökohdat	4
2 KUUMA-SEUTU JA MUUTTUVA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	5
2.1 Kuuma-kuntien kuvaus	5
2.2 Hallinnon rakenteiden kehittäminen	8
2.3 Muut seutuun vaikuttavat, käynnissä olevat suunnitelmat	10
3 KUUMA-SEUDUN PERUSTOIMINTA	11
3.1 Perustoiminnan tavoitteet toimintakaudelle 2018-2019 ja toiminalliset tavoitteet 2018	19
3.1.1 KUUMA-yhteistyön koordinointi ja kehittäminen	19
3.1.2 Metropolipolitiikka ja edunvalvonta	19
3.1.3 Strategisen ilmasto-ohjelman toteuttaminen	20
3.1.4 Maankäyttöön ja asumiseen liittyvä edunvalvonta	21
3.1.5 KUUMA-liikenneyhteistyö ja edunvalvonta	21
4 KUUMA-SEUDUN HANKETOIMINTA	22
4.1 Hanketoiminnan tavoitteet toimintakaudelle 2018-2020 ja toimenpiteet 2018	22
4.2 Hankekuvaukset	23
4.2.1 Työllisyyttä ja investointeja vauhdittavat toimenpiteet	23
4.2.2 Julkisten rakennusten energiatehokkuuden parantaminen	24
4.2.3 MAL 2019 -suunnittelu	26
5 LIIKELAITOKSEN TALOUS	27

Kaikki KUUMA-seudun kunnat päättivät kesällä 2017 jatkaa jo 15 vuotta jatkunutta tuloksellista yhteistyötä. Päätöksiä edelsi perusteellinen analyysi yhteistyön sisällöstä ja tuloksista päättyneellä valtuustokaudella. Sisältöön päätettiin tehdä yksi suurempi ja useita pienempiä tarkennuksia. Yhteisestä omistajapolitiikasta luovuttiin aiheen monimutkaisuuden takia – se hoituu paremmin jokaisen kunnan omissa käsissä. Muilta osin yhteistyön teemat säilytettiin ennallaan, mutta johtokunnan linjauksella päätettiin panostaa entistäkin enemmän yhteiseen edunvalvontaan, seudun elinvoimaisuuteen, sidosryhmien hyvinvointiin sekä aktiivisempaan viestintään.

Elokuussa 2017 KUUMA-seudun työttömyysaste oli 7,9 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli vielä 9,5 prosenttia. KUUMA-seudun työttömyysaste alitti sekä pääkaupunkiseudun (10,5 prosenttia) että koko maan (11,0 prosenttia) tason. Seudun korkeimmat työttömyysasteet mitattiin Hyvinkäällä (9,4 prosenttia), Keravalla (9,3 prosenttia) ja Järvenpäässä (9,2 prosenttia). Matalimmat työttömyysasteet olivat puolestaan Pornaisissa (6,0 prosenttia), Sipoossa (6,1 prosenttia) ja Nurmijärvellä (6,3 prosenttia).

KUUMA-seudun osalta tapahtui vuonna 2017 aikana paljon. **Kuuden sote**-alueyksikkö saatiin keväällä mukaan Uudenmaan maakunnan suunnitelmiin. Suomen hallituksen linjaus, jonka mukaan kunnat eivät voi uudessa maakunnassa osallistua sote-tuotantoon, on edelleen voimassa. **Kuuden sote**-alueyksikkö on ensisijaisesti malli, jonka pohjalta Uudenmaan maakunnan tuleva sote-tuotanto voisi toteutua usean tuotantoalueen muodossa.

KUUMA-seutu on osallistunut muutenkin aktiivisesti sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun muiden maakunnan toimijoiden ohella. Tämä on näkynyt ja näkyy myös vuonna 2018 aktiivisena lausuntojen antamisena sekä seudun näkemysten eteenpäin viemisenä niin maan hallituksen, eduskunnan kuin varsinkin pääkaupunkiseudun kaupunkien suuntaan. Erityinen edunvalvontakysymys liittyy kasvupalveluratkaisuun Uudenmaan maakunnassa. Myös maakuntavaalien vaalipiiriratkaisu, jossa Uusimaa on tarkoitus pitää yhtenä vaalipiirinä, edellyttää seudun aktiivista edunvalvontaa. Tavoitteena on estää pääkaupunkiseudun ympärillä asuvien uusmaalaisten demokraattisten vaikutusmahdollisuuksien heikkeneminen ja osallisuuden väheneminen maakuntavaaleissa. Seutu panostaa edunvalvonnassaan myös nykyisen MAL-sopimuksen seurantaan ja seuraavan sopimuksen valmisteluun. Yksittäisenä tavoitteena tulevan MAL-sopimuksen osalta KUUMA-johtokunta nosti marraskuussa 2017 esille voimakkaan vastustuksensa Helsingin seudulle kaavailtuja tiemaksuja kohtaan.

Antti Kuusela
Yhteistyöjohtaja
Liikelaitoksen johtaja
KUUMA-seutu

1 KUUMA-YHTEISTYÖ

1.1 KUUMA-YHTEISTYÖN TARKOITUS JA ORGANISOINTI

Keski-Uudenmaan kunnat, Tuusula, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä ja Nurmijärvi aloittivat aiempaa laajemman yhteistyön vuonna 2002. Yhteistyön päämääränä oli strateginen kumppanuus, jolla tavoiteltiin menestystä kilpailu-kyvyssä suhteessa muihin seutuihin. KUUMA-seudun nimellä profiloitunut kuntaryhmä halusi päästä mukaan päätöksentekoprosesseihin ja tehostaa yhteistä edunvalvontaa. Kunnat halusivat myös vahvistaa identiteettiään suhteessa pääkaupunkiseutuun.

Pornainen liittyi KUUMA-seutuun vuonna 2005, Sipoo, Kirkkonummi, Vihti ja Hyvinkää vuonna 2011. Kuntaryhmä muodostaa yhdessä pääkaupunkiseudun kanssa Helsingin seudun ja sen yhteenlaskettu väkiluku on lähes 320 000.

KUUMA-yhteistyö on täyttänyt useita sille asetettuja tavoitteita. KUUMA-seutu tunnustetaan tärkeäksi neuvottelukumppaniksi erityisesti Helsingin seudun, mutta myös koko Uudenmaan kehittämisprosesseissa. KUUMA-kuntien luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välinen yhteistyö ja vuorovaikutus on erittäin tiivistä. Yhteistyötä tehdään monella tasolla ja lukuisissa asioissa – tavoitteena kuntien elinvoimaisuuden ja houkuttelevuuden vahvistaminen sekä palvelutuotannon kehittäminen asukkaita kuunnellen. Toukokuussa 2017 KUUMA-seudun kunnanvaltuustot päättivät yksimielisesti yhteistyön jatkamisesta.

Kunnat käyttävät ylintä päätösvaltaa KUUMA-yhteistyössä. Kuntalaissa tarkoitetulla, 1.1.2013 voimaan tulleella yhteistoimintasopimuksella sopijakuntien yhteinen edunvalvonta on järjestetty Keravan kaupungin (isäntäkaupunki) organisaation osana liikelaitosmuodossa

KUUMA-seutu liikelaitoksen hallintoa varten Keravan kaupunginvaltuusto asettaa kahdeksi vuodeksi kerrallaan KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunnan, joka toimii Keravan kaupunginhallituksen alaisena kuntalain mukaisena jäsenkuntien yhteisenä toimielimenä.

Liikelaitoksen johtoryhmänä toimii KUUMA-komissio. Komission jäseninä ovat KUUMA-kuntien kaupungin- ja kunnanjohtajat sekä liikelaitoksen johtaja. Komissio johtaa KUUMA-yhteistyön operatiivista toimintaa liikelaitoksen johtokunnan linjausten mukaisesti. Johtokunta asettaa KUUMA-työryhmät, jotka toimivat komission alaisuudessa. KUUMA-yhteistyön kustannukset jaetaan jäsenkuntien kesken asukasluvun perusteella.

Vuoden 2018 puheenjohtajana toimii Vihti. Varapuheenjohtajana toimii Nurmijärvi.

1.2 TOIMINTA JA TALOUSSUUNNITELMA LÄHTÖKOHDAT

KUUMA-johtokunta hyväksyy liikelaitoksen talousarvion ja -suunnitelman. Talousarviossa ja -suunnitelmassa esitetään yhteistyön sisältö ja rahoitus. Johtokunnan päätökseen talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisestä ei Keravan kaupungilla ole muutosoikeutta. Keravan kaupunginvaltuusto asettaa ja hyväksyy KUUMA-seutu liikelaitoksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet johtokunnan esityksestä. Liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma lähetetään vuosittain muihin KUUMA-kuntiin tiedoksi. Taloudenhoitoon liittyvissä asioissa noudatetaan kuntalain 9 luvun määräysten ohella Keravan kaupungin hallintosääntöä.

2 KUUMA-SEUTU JA MUUTTUVA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

2.1 KUUMA-KUNTIEN KUVAUS ¹

Väkiluvun kasvu nopeutunut

Vuonna 2016 KUUMA-seudulla asui 318 117 henkilöä. Väkiluku kasvoi edellisestä vuodesta 2 328 asukkaalla (0,7 prosenttia). Kasvusta 41 prosenttia muodostui luonnollisesta väestönlisäyksestä ja 59 prosenttia kokonaisnettomuutosta. KUUMA-seudulle muutettiin erityisesti Helsingistä ja Vantaalta. Väestönkasvu kiihtyi kahdesta edellisestä vuodesta, mutta jäi silti alle pääkaupunkiseudun suhteellisen kasvun (1,5 prosenttia) sekä KUUMA-kuntien 2000-luvun keskimääräisen vuosittaisen kasvun (1,1 prosenttia).

Vuonna 2016 väkiluku kasvoi kaikissa KUUMA-kunnissa lukuun ottamatta Pornaista. Absoluuttisesti väkiluvun kasvu oli suurinta Järvenpäässä (629 henkilöä) ja suhteellisesti Sipoossa (2,7 prosenttia).

Taulukko 1. KUUMA-kuntien väkiluku ja sen muutos.

	Väkiluku		Muutos vuonna 2016	
	2015	2016	Abs.	%
Hyvinkää	46 463	46 596	133	0,3
Järvenpää	40 900	41 529	629	1,5
Kerava	35 293	35 511	218	0,6
Kirkkonummi	38 649	39 033	384	1,0
Mäntsälä	20 685	20 853	168	0,8
Nurmijärvi	41 897	42 010	113	0,3
Pornainen	5 125	5 108	-17	-0,3
Sipoo	19 399	19 922	523	2,7
Tuusula	38 459	38 588	129	0,3
Vihti	28 919	28 967	48	0,2
KUUMA-seutu	315 789	318 117	2 328	0,7

Väestö keskimääräistä nuorempaa

KUUMA-seudun väestön ikärakenne on nuori erityisesti koko maan tasoon verrattaessa. Vuonna 2016 alle 15-vuotiaiden väestöosuus oli KUUMA-seudulla 19,2 prosenttia, kun se pääkaupunkiseudulla ja koko maassa oli 16,2 prosenttia. Myös eläkeikäisten väestöosuus on selvästi matalampi kuin koko maassa keskimäärin. KUUMA-kunnista peruskouluikäisten suhteellinen osuus on suurin Pornaisissa (22,6 prosenttia) ja matalin Hyvinkäällä (16,2 prosenttia). Yli 75-vuotiaiden ikäihmisten osuus on puolestaan matalin Kirkkonummella (5,2 prosenttia) ja korkein Hyvinkäällä (8,7 prosenttia).

¹ Erityisasiantuntija Johannes Herala, Uudenmaan liitto, sivut 5-7

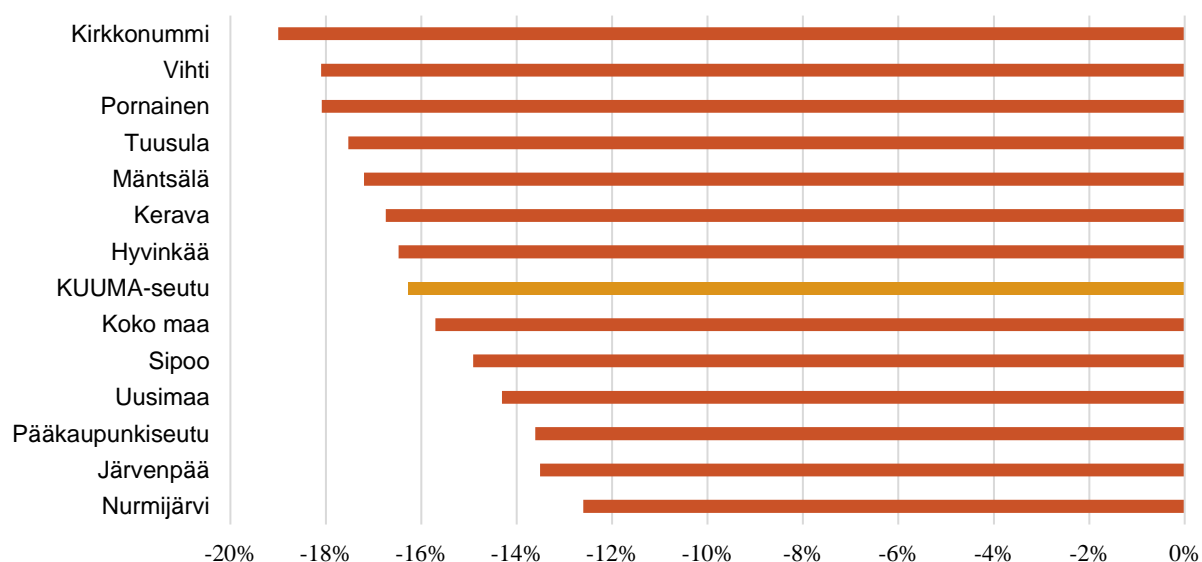
Taulukko 2: Väestön ikärakenne vuonna 2016.

Kunta/Alue	Ikäryhmä			
	alle 15 (%)	15–64 (%)	65–74 (%)	yli 75 (%)
Hyvinkää	16,2	63,6	11,6	8,7
Järvenpää	17,5	65,8	10,6	6,1
Kerava	16,8	65,0	11,6	6,6
Kirkkonummi	21,1	64,1	9,7	5,2
Mäntsälä	21,0	61,8	10,4	6,9
Nurmijärvi	21,7	63,0	9,5	5,8
Pornainen	22,6	63,2	8,8	5,4
Sipoo	19,7	63,4	9,9	7,0
Tuusula	20,1	63,7	10,3	5,9
Vihti	19,5	63,2	11,1	6,2
KUUMA-seutu	19,2	63,8	10,5	6,5
Pääkaupunkiseutu	16,2	68,0	9,4	6,4
Koko maa	16,2	62,9	11,8	9,1

Työttömyys selvässä laskussa

Elokuussa 2017 KUUMA-seudulla oli 12 725 työtöntä. Työttömien määrä supistui vuodentakaisesta 2 473 henkilöllä (16,3 prosenttia). Työttömyyden supistuminen oli puoli prosenttiyksikköä nopeampaa kuin koko maassa keskimäärin ja 2,7 prosenttia nopeampaa kuin pääkaupunkiseudulla. Nopeimmin työttömyys supistui Kirkkonummella (19,0 prosenttia), Vihdissä (18,1 prosenttia) ja Pornaisissa (18,1 prosenttia).

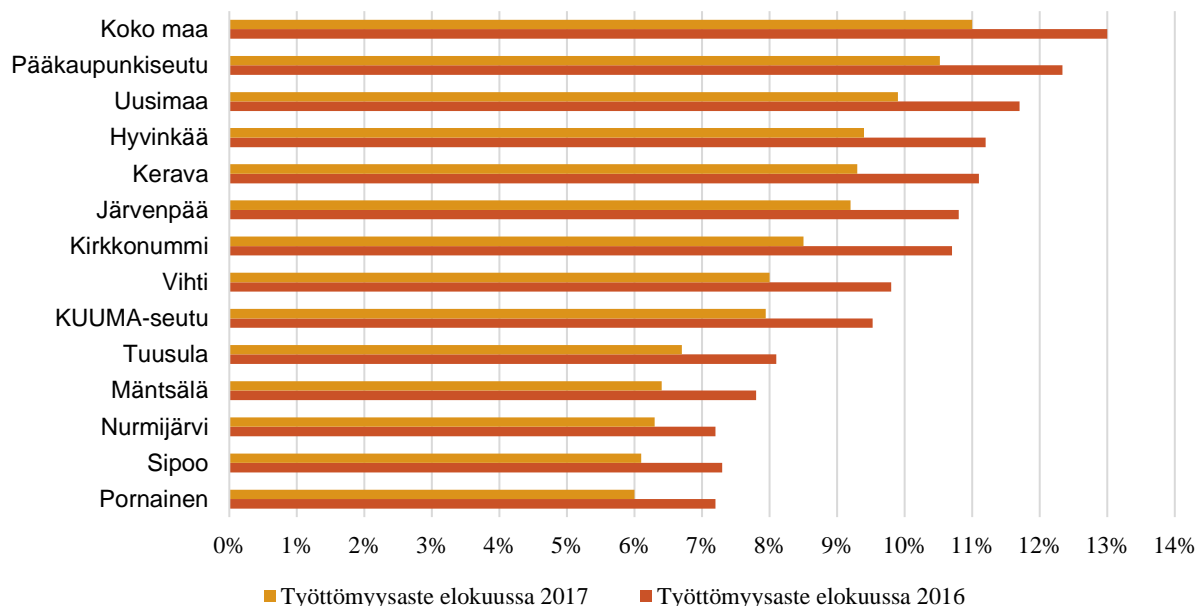
Kuvio 1. Työttömien määrän muutos (%) elokuusta 2016–elokuuhun 2017.

Elokuussa 2017 KUUMA-seudun työttömyysaste oli 7,9 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli vielä 9,5 prosenttia. KUUMA-seudun työttömyysaste alitti sekä pääkaupunkiseudun (10,5 prosenttia) että koko maan (11,0 prosenttia) tason. Seudun korkeimmat työttömyysasteet

mitattiin Hyvinkäällä (9,4 prosenttia), Keravalla (9,3 prosenttia) ja Järvenpäässä (9,2 prosenttia). Matalimmat työttömyysasteet olivat puolestaan Pornaisissa (6,0 prosenttia), Sipoossa (6,1 prosenttia) ja Nurmijärvellä (6,3 prosenttia).

Kuvio 2. Työttömyysaste (%) elokuussa 2017 ja elokuussa 2016.

Talouden kehitysnäkymät myönteiset

Vuonna 2017 Suomen talous on ollut nopeassa kasvuvaiheessa. Ennusteiden (esim. ETLA, VM, Nordea) mukaan Suomen bruttokansantuote kasvaa kuluvana vuonna lähes kolme prosenttia, mikä tarkoittaa noin yhden prosenttiyksikön nopeampaa kasvua edellisvuoteen verrattaessa. Vuosina 2018-2019 Suomen talouskasvun ennustetaan palautuvan kuitenkin takaisin kahden prosentin tuntumaan.

Viime vuosina Suomen talouskasvu on nojannut lähes yksinomaan kotimaiseen kysyntään, mutta nyt kasvupohja on laajenemassa hiljalleen myös vientiin. Viennin kasvumahdollisuuksia vahvistavat maailmanlaajuisen kysynnän kasvu sekä yritysten kustannuskilpailukyvyen paraneminen. Eniten vientitilauksia on saanut laivanrakennus-teollisuus, kemiateollisuus ja metsäteollisuus.

Kuntatalouden näkymät ovat tällä hetkellä erittäin positiiviset tuleville vuosille. Vuoden 2017 tilanne on huomattavasti alkuvuoden odotuksia parempi ja vahvistumassa jopa paremmaksi kuin koskaan aikaisemmin. Kuluvan vuoden kuntataloutta on vahvistanut kuntien toimintamenojen supistuminen. Tämä on suurelta osin seurausta kilpailukykysovimuksen toimenpiteistä, kuntatyönantajan eläkemaksujen alentumisesta sekä kuntien omista ja hallituksen linjaamista sopeutustoimista.

Kuntatalouden tulevien vuosien ennusteelle luo kuitenkin epävarmuutta meneillään oleva sote-uudistus. Arvioiden mukaan uudistus helpottaa pitkällä aikavälillä kuntatalouden menopaineita, mutta synnyttää lyhyellä aikavälillä kunnille lisätyötä ja valmistelukustannuksia.

Sote- ja maakuntauudistus

Sipilän hallitus kertoi sote-uudistusta ja itsehallintoalueita koskevista linjauksistaan ja aluejaon perusteista 9.11.2015. Maahan perustetaan 18 maakuntaa, joista 15 järjestää itse alueensa sosiaali- ja terveystalvet. Kolme muuta maakuntaa järjestää lain perusteella sosiaali- ja terveystalvelunsa tukeutuen toiseen maakuntaan. Maakuntiin kootaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi muita tehtäviä.

Jatkossa Suomen julkinen hallinto järjestetään kolmella tasolla, jotka ovat valtio, maakunta ja kunta. Tämä vähentää merkittävästi erilaisten sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavien ja kuntien yhteisten lakisääteisten organisaatioiden määrää, kun tehtävät siirtyvät lähes 190 eri vastuuviranomaiselta 18 maakunnalle. Vastuu sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä maakunnille 1.1.2020.

Sote- ja maakuntauudistuksen myötä kuntien asema muuttuu radikaalisti. Kuntaliiton johdolla on käynnistynyt tulevaisuuden kuntaan liittyvä laaja valmistelutyö. Myös KUUMA-seudulla asiaa pohditaan tiiviisti ja seudun toiminnassa tämä näkyy muun muassa työryhmien painotuksissa.

Metropolipolitiikka

Sipilän hallitus nimesi syksyllä 2015 metropolipolitiikan neuvottelukunnan. Neuvottelukunnan avulla pyritään ratkaisemaan Helsingin seutuun liittyviä erityiskysymyksiä Suomen kilpailukyvyin vahvistamiseksi. Sen keskeisiä teemoja ovat alueen kansainvälisen kilpailukyvyin, elinkeinopolitiikan ja aluekehityksen edistäminen, maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelun yhteistyö sekä yhteistyö segregaaation ehkäisyssä. KUUMA-seudun edustajina neuvottelukunnassa toimivat vuonna 2018 Vihdin kunnanjohtaja Sami Miettinen ja Nurmijärven kunnanjohtaja Kimmo Behm. Neuvottelukunnan sihteeristön jäsenenä toimii yhteistyöjohtaja Antti Kuusela.

Maankäyttö, asuminen ja liikenne

MAL 2019 –suunnittelu

Helsingin seudun MAL 2019 -suunnitelma on seudun yhteinen näkemys maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämisestä pitkällä aikavälillä. Yhteisellä suunnittelulla mahdollistetaan nykyisten ja uusien asukkaiden hyvinvoinnin turvaaminen, kohtuuhintainen asuminen sekä seudun elinvoimaisuuden säilyttäminen ja kilpailukyvyin parantaminen. Vuonna 2015 valmistuneet ja hyväksytyt Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2015 (HLJ 2015), seudun yhteinen maankäyttösuunnitelma (MASU 2050) ja asuntostrategia (ASTRA 2025) toimivat pohjana MAL 2019 -suunnittelulle. Suunnittelussa hyödynnettävät, edellisellä suunnittelukierroksella muodostetut MAL-visio ja -tavoitteet päivitetään uudelle suunnittelukierrokselle.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen kysymyksiä tarkastellaan MAL 2019 -suunnitelmassa erilaisilla aikajännteillä niin nykytilanteessa kuin vuosina 2030 sekä 2050. Valmistuttuaan

suunnitelma palvelee tietolähteenä ja tukena kunnallisessa suunnittelussa ja maakuntatason työssä. Lisäksi se muodostaa lähtökohdan valtion kanssa tehtävään yhteistyöhön.

MAL-sopimus 2016 - 2019

Sopimus perustuu valtion ja seudun kuntien yhteiseen tahtotilaan Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämistä. Sopimuksen tarkoituksena on lisätä kuntien keskinäistä ja sekä seudun ja valtion välistä sitoutumista yhdessä sovittuihin tavoitteisiin. MAL-sopimuksen tavoitteena on yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että luodaan edellytyksiä tonttitarjonnan ja asuntotuotannon merkittävälle lisäämiselle. Maankäyttöä, asuntotuotantoa ja liikennejärjestelmää ohjataan kokonaisuutena yhdyskuntarakennetta eheyttäen ja kestävästä liikkumista edistäen. Digitaalisten liikennepalveluiden syntymistä edistetään ja kehitetään erilaisilla kokeiluilla. Lisäksi sähkön ja mahdollisten muiden vähäpäästöisten energiamuotojen käyttöä joukkoliikenteessä lisätään.

Helsingin seudun MAL-sopimus vuosille 2016 - 2019 on allekirjoitettu kesäkuussa 2016. Ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Helsinki, Espoo, Vantaa, KUUMA-kunnat, HSL, Uudenmaan ELY-keskus, liikennevirasto ja ARA ovat olleet edustettuina sopimusneuvotteluissa. Vuonna 2015 hyväksytyt HLJ 2015, MASU 2050, ASTRA 2025 ja vuonna 2014 solmittu valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen sopimus suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi ovat toimineet lähtökohtina sopimukselle.

Sopimukseen kirjattuna sopijapuolten yhteisenä tavoitteena koko sopimuskaudeksi on 60 000 asunnon rakentaminen Helsingin seudulla siten, että asuntotuotanto on yhteensä 13 500 asuntoa vuonna 2016 ja kasvaa vuosittain 1000 asunnolla ollen vuonna 2019 yhteensä 16 500 asuntoa. Kaavoituksen osalta Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu asuntotonttien asemakaavoja yhteensä 6,2 miljoonaa kerrosneliometriä, edellisen sopimuskauden yli- ja alijäämä huomioon ottaen.

MAL-sopimukseen sisältyy useita merkittäviä linjauksia, jotka edistävät osaltaan KUUMA-seudun liikenteen infrastruktuurin kehittämistä. Näihin lukeutuvat muun muassa Klaukkalan ohikulkutien (mt 132) toteuttaminen sopimuskaudella 2016 - 2019, valtion osallistuminen pieniin kustannustehokkaisiin liikennehankkeisiin (KUHA) ja sopimuksen osapuolten sitoutuminen yhteisesti sovittuun liityntäpysäköinnin kustannusjakomalliin.

Liikenne

KUUMA-seudun monimuotoisen liikennejärjestelmän kehittäminen edellyttää pitkäjänteisyyttä ja toimivaa seudullista yhteistyötä. Liikenneverkossa on nykyisin merkittäviä puutteita muun muassa logistiikan kannalta tärkeiden poikittaisyhteyksien näkökulmasta. Kuntien yhteisenä tahtona on kuitenkin luoda edellytyksiä turvalliselle, kestäväälle ja sujuvalle liikkumiselle. Toimiva liikennejärjestelmä eri kulkumuotoineen luo osaltaan mahdollisuuksia seudun kasvulle, elinvoimaisuudelle ja elinkeinoelämän kilpailukyvyille. Liikenteen edunvalvonnalla on tässä suuri merkitys. KUUMA-seutu on kiinteä osa Euroopan metropoliverkostoon kuuluvaa Helsingin seutua, jonka tulee olla saavutettavissa niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Liikenne nähdään jatkossa enenevässä määrin kokonaisvaltaisena palveluna (Mobility as a Service), jossa yksilöllisillä tarpeilla ja digitalisaatiolla on merkittävä rooli. Tulevaisuuden liikennejärjestelmä muodostuukin infrastruktuurin, palveluiden ja tiedon muodostamasta kokonaisuudesta.

Joukkoliikenteessä KUUMA-seutu jakautuu kolmen toimivaltaisen viranomaisen alueeseen. HSL vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Kirkkonummella, Keravalla ja Sipoossa. Tuusula liittyy HSL-alueeseen vuoden 2018 alusta alkaen. Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Vihti puolestaan kuuluvat Uudenmaan ELY-keskuksen toimialueeseen. ELY-keskus toimii lisäksi viranomaisena Hyvinkään, Kirkkonummen, Sipoon ja Tuusulan läpimenevän joukkoliikenteen osalta. Hyvinkää on toimivaltainen viranomainen omassa sisäisessä liikenteessään.

Joukkoliikennettä tulee suunnitella uudelleen HSL-alueen ulkopuolisissa KUUMA-kunnissa siirtymäajan liikennöintisopimusten päättyessä vuoteen 2019 mennessä markkinaehtoisen liikenteen, joukkoliikenteen toimivaltaisten viranomaisten hankkiman liikenteen sekä kuntien omien henkilökuljetuspalvelujen sovittamiseksi yhteen. Keski-Uudenmaan joukkoliikenteen palvelutasomäärittely vuosille 2017 - 2020 on toteutettu vuonna 2016 Uudenmaan ELY-keskuksen ja Uudenmaan liiton johdolla.

KUUMA-seudun seudun liikenteen infrastruktuurihankkeet ovat keskeisiä edunvalvontakohteita vuonna 2018. Kärkihankkeisiin lukeutuvat:

- Pienet kustannustehokkaat hankkeet (KUHA)
- Pääradan kapasiteetin lisäämisen 2. vaihe vuoteen 2022 mennessä
- Henkilöliikenteen mahdollistaminen Kerava - Nikkilä radalla ja Hangon radan sähköistäminen vuoteen 2025 mennessä.
- ESA-radan ja Lentoradan suunnittelun aloitus vuoteen 2025 mennessä.
- KUUMA-seudun ajoneuvoliikenteen verkon priorisoitujen hankkeiden toteuttaminen vuoteen 2025 mennessä.
- Liityntäpysäköinnin kustannus- ja vastuunjakomallin jalkauttaminen käytäntöön
- Pääpyöräilyverkon puuttuvien yhteyksien toteuttaminen KUHA-hankkeina.

Liikenteen infrahankkeiden lisäksi myös joukkoliikenteen rahoituksen ja toimintaedellytysten turvaaminen ja kuntien liikenneturvallisuussuunnitelmissa esitettyjen hankkeiden edistäminen ovat erittäin tärkeässä roolissa. Myös kävelyn ja pyöräilyn, liikkumisen ohjauksen, liikennetutkimusten ja muiden liikenteen osa-alueiden edunvalvonta kuuluvat vuoden 2018 keskeisiin teemoihin.

2.3 MUUT SEUTUUN VAIKUTTAVAT, KÄYNNISSÄ OLEVAT SUUNNITELMAT

Uusimaa-kaava 2050

Uusimaa-kaavan 2050 valmistelu on käynnistynyt Uudenmaan liitossa vuonna 2016. Aiempaa strategisemmassa ja joustavammassa kaavassa tarkastellaan koko Uudenmaan alueen maankäytön kysymyksiä. Uudessa maakuntakaavassa on tarkoitus tunnistaa aiempaa paremmin valtakunnalliset ja seudulliset haasteet sekä ratkaista niitä kaavoituskellisin keinoin. Nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä on nähty tarve nykyistä

strategisemmalle maakuntakaavalle. Näin kuntakaavoille jää enemmän joustovaraa tarkentaa suunnittelua edelleen paikallisiin olosuhteisiin sopivaksi.

Kaavakokonaisuus muodostuu strategisesta, alueen suuret linjat sisältävästä pitkän aikavälin rakennekaavasta, ja sitä tarkentavista, seuduittain räätälöityistä vaihekaavoista. Valmisteltavan kaavan on tarkoitus vastata osaltaan tulevan aluehallintouudistuksen tarpeisiin. Tavoitteena on, että maakuntavaltuusto voisi hyväksyä kaavan vuoden 2018 lopussa.

3 KUUMA-SEUDUN PERUSTOIMINTA

KUUMA-seutu liikelaitoksen toiminta voidaan jakaa perustoimintaan ja hanketoimintaan. Perustoiminta on pääosin edunvalvontaan liittyvää toimintaa, jota kunnat rahoittavat sata-prosenttisesti. Myös KUUMA-johtokunnan toiminta on osa perustoimintaa.

KUUMA-seudun perustoimintaan vuodelle 2018 on talousarviossa varattu yhteensä 414 900 euroa, joka kattaa kolmen kokoaikaisen henkilön (yhteistyöjohtaja, liikennesuunnittelija ja kuntayhteistyön assistentti) palkkakulut sekä yhden osa-aikaisen (ilmasto-ohjelman koordinaattori) henkilön palkkakulut, kokousten ja seminaarien järjestämisen, vuokrat sekä talouden, hallinnon ja viestinnän kustannukset. Summaan sisältyy varauksena seudun mahdollinen esiintyminen kansainvälisillä kiinteistömessuilla yhdessä pääkaupunkiseudun, Turun ja Tampereen kanssa. Niin ikään selvityksen tilaaminen muuttoliikkeen taloudellisista vaikutuksista KUUMA-seudun kunnille, liikelaitoksen verkkosivujen kehittäminen sekä seudun yhteisen vision ja strategian rakentaminen asiantuntijapalveluja hyödyntäen aiheuttavat perustoimintaan kustannuksia vuonna 2018. Myös KUUMA-seudun yhteistyötä matkailumarkkinoissa pyritään tiivistämään ja saamaan se osaksi koko Helsingin seudun matkailumarkkinointia.

Liikelaitoksen johtaminen ja jatkuva perustoiminta

KUUMA-seutu liikelaitosta johtaa liikelaitoksen johtaja. Liikelaitoksen johtajan tehtävänä on muun muassa:

- johtaa liikelaitoksen toimistoa
- vastata yhteistyön koordinoinnista ja toteutuksen ohjauksesta, suunnitelmien ja resursoinnin valmistelusta sekä seurannan ja arvioinnin käytännöistä
- huolehtia työryhmien toimivuudesta ja tukemisesta
- vastata talousarvion ja -suunnitelman sekä tilinpäätöksen valmistelusta sekä yhteistyötä koskevien selvitysten laatimisesta tarvittaville viranomaisille
- tehdä selvityksiä ja aloitteita seutuyhteistyön kehittämiseksi
- huolehtia johtokunnan päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja tiedottamisesta

KUUMA-seudun toimesta järjestetään KUUMA-johtokunnan ja -komission kokoukset ja mahdolliset seminaarit sekä tuetaan KUUMA-asioiden käsittelyä kuntien toimielimissä samanaikaisesti ja samoin materiaalein. Tavoitteena on, että kulloinkin käsittelyssä olevasta asiasta on etukäteen muodostettu yhteinen mielipide.

Työryhmien työskentely mahdollistetaan hakemalla tarvittaessa toimintaan ulkopuolista rahoitusta ja huolehtimalla tarvittavasta projektihallinnoinnista ja työryhmien projekti-osaamisesta. Tavoitteena on välttää liiallista organisoitumista. Uusien esille nousevien asioiden työstämiseen käytetään olemassa olevia työryhmiä ja toimielimiä.

Tärkeänä tehtävänä on ylläpitää ja kehittää yhteyksiä tärkeimpiin rahoittajiin ja sidosryhmiin kuten elinkeinoelämään ja alueen koulutuksen järjestäjiin, Uudenmaan liittoon, HSL- ja HSY-kuntayhtymiin, ELY-keskukseen, alueen osaamiskeskuksiin sekä eri ministeriöihin.

Edunvalvontaa ja vaikuttamista yhteistyön kautta

Yhteistyöjohtaja ja KUUMA-liikennesuunnittelija osallistuvat metropolipolitiikkaan, Helsingin seutuun ja koko Uuteenmaahan liittyvien eri sihteeristöjen ja työryhmien työhön, välittävät tietoa KUUMA-työryhmistä valtiolle ja pääkaupunkiseudulle sekä vastaavasti välittävät tietoa KUUMA-työryhmiin päin. Yhteistyöjohtaja vastaa asioiden valmistelusta komissiolle ja KUUMA-johtokunnalle sekä tarvittaessa edelleen KUUMA-kuntiin.

Metropolipolitiikan neuvottelukunta, Helsingin seudun yhteistyökokous (HSYK), Helsingin seudun kuntajohtajien valmistelusihteeristö, MAL-neuvottelukunta ja MAL-sihteeristö lukeutuvat keskeisimpiin yhteistyö- ja vaikuttamiskanaviin. Maakunnan tasolla taas Uudenmaan liitto organisoii mm. kuntajohtajakokouksia ja sen valmistelusihteeristön kokouksia. KUUMA-seutu tekee yhteistyötä myös Länsi- ja Itä-Uudenmaan kuntaryhmien kanssa.

MAL-sopimuksen toteutumista seuraa sopijaosapuolten edustajien vuosittain kokoontuva seurantakokous, jonka valmistelusta vastaa MAL-seurantasihteeristö. Sihteeristö valmistelee keväisin valtion ja kuntien edustajien muodostamalle seurantakokoukselle seurantaraportin sekä syksyllä seurantakatsauksen. Seuranta-aineiston kokoamisesta vastaa sopijaosapuolten ja seututiedon tuottajista muodostettu työryhmä. Seuranta-aineiston ylläpidosta vastaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY).

Energiatehokkuutta Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksesta

KUUMA-kunnat ovat mukana Uudenmaan energianeuvonnan verkostossa Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kautta. Lisäksi KUUMA-seudulla on käytössä ilmastokoordinaattori, jonka palkasta 1/3 tulee KUUMA-seudun kuntarahoituksen kautta.

Ilmastokoordinaattorin tehtävänä on huolehtia, että vuonna 2013 alkaneen ja vuonna 2015 päättyneen Julkisten kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen -hankkeen mukaista toimintaa jatketaan ja energiatehokkuuskoulutusta ja -verkostoa laajennetaan vuonna 2018. Koordinaattori huolehtii raportoinnista, kiinteistöjen energiakulutuksen seurannasta ja katselmuksista, ekotukihenkilöiden koulutuksesta, verkostoyhteydenpidosta ja koulutus-yhteistyöstä Keudan ja Järvenpään Mestaritoiminnan kanssa. Koordinaattori toimii myös muissa KUUMA-ilmastoryhmän antamissa tehtävissä: KUUMA-ilmastokatsauksen julkaiseminen, www.kuumailmasto.fi -internetsivuston ylläpitäminen, energiatehokkuusiltojen järjestäminen ja ilmastoryhmän sihteerin tehtävien hoitaminen.

KUUMA-työryhmät ja jaostot sekä niiden toimintasuunnitelmat vuonna 2018

Vuonna 2018 KUUMA-seudun puitteissa toimii seitsemän työryhmää ja viisi jaostoa. Työryhmät heijastavat tulevaisuuden kunnan keskeisiä vastuualueita. Työryhmien tehtävät liittyvät edunvalvontaan sekä erilaisiin hankkeisiin. KUUMA-komissio voi perustaa tarpeen mukaan väliaikaisia työryhmiä. Yhteydenpito työryhmien ja jaostojen ulkopuolella on myös tiivistä esiin nousevien yhteisten tarpeiden pohjalta.

- Kilpailukyky- ja elinvoimaryhmä
 - työllisyysjaosto
 - maahanmuuttojaosto
 - KASKI-hanke
- Tietohallintoryhmä
- Ilmastoryhmä
 - energiatehokkuus(hanke)
- MAL-ryhmä
 - asuntojaosto
 - kaavoitusjaosto
 - liikennejaosto
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ryhmä
- Sivistysryhmä
- Henkilöstöryhmä

Työryhmien puheenjohtajana toimii pääsääntöisesti vuoden 2018 puheenjohtajakunnan eli Vihdin edustaja, mutta resurssitilanteen mukaan puheenjohtaja voi olla myös jostain toisesta kunnasta.

Kilpailukyky- ja elinvoimaryhmä

Kilpailukyky- ja elinvoimaryhmän tehtävänä on ohjata valitsemiensa kehittämishankkeiden toteutusta ja seurata muiden seudullisten toimijoiden hankkeita sekä arvioida, voisimmeko saada niistä ideoita tukemaan kehittämistavoitteitamme.

Kilpailukyky- ja elinvoimaryhmän tavoitteena on vahvistaa kuntien välistä yhteistyötä elinkeinoasioissa ja edistää alueen kilpailukykyä Uudellamaalla ja Suomessa sekä voimistaa taloudellisen kehityksen edellytyksiä alueella osaamista, innovaatioita ja investointeja edistämällä sekä tukien toimintaympäristön ja verkostojen uusiutumista ja dynamiikkaa. Tavoitteena on yhdessä hyödyntää EU-rakennerahastojen sekä kansallisten rahoituslähteiden tarjoamia mahdollisuuksia hankepohjaisessa toiminnassa vuosina 2017 - 2020.

Vuonna 2018 erityisenä painopisteenä on yhteisen markkinoinnin kehittäminen sekä KUUMA-brändin kirkastaminen ryhmän toimialan osalta. Konkreettisenä teemana nostetaan esille mahdollinen yhteisesiintyminen messutapahtumissa ja erityisesti tätä harkitaan Tuusulan Asuntomessujen 2020 yhteydessä. Ryhmä valmistelee seudun kannanottoja ja lausuntoja maakuntauudistukseen liittyen, varsinkin kasvupalvelujen osalta. Ryhmä pohtii ja testaa keskuudessaan kuntien välisen sekä kuntien ja elinkeinoelämän ja oppilaitosten

välisen yhteistyön toimintamalleja. Tärkeänä kysymyksenä on pohtia, miten kuntien elinvoimaa voitaisiin vahvistaa.

Kilpailukyky- ja elinvoimaryhmä koordinoi maahanmuutto- ja työllisyysjaostojen toimintaa sekä ohjaa meneillään olevan KASKI-hankkeen toteutusta yhdessä Techvilla Oy:n kanssa.

- **Maahanmuuttojaosto**

Jaosto jatkaa edelleen kuntien maahanmuuttajatilanteen seuraamista. Kunnat kehittävät maahanmuuttaja-työn hallinnointia ja palveluja. Jaosto selvittää maahanmuuttajatyön seudullista tilannetta ja nostaa esiin hyviä käytäntöjä ja jäsenet antavat toisilleen vertaistukea palvelujen kehittämiseen. Jaosto ennakoi maa-kuntahallintoon siirtymistä ja tuo esiin ratkaistavia kysymyksiä maahanmuuttajapalvelujen järjestämiseen liittyen kunnan näkökulmasta.

Vuoden 2017 tavoitteista nostetaan uudelleen tavoitteeksi vuodelle 2018 kotoutumisen seurannan ja sen mittaamisen.

Vuoden 2018 aikana tulee rakentaa seudullisia malleja aikuisten perusopetuksen ja luku- ja kirjoitustaidon koulutukselle. Koulutuksen kohderyhmään kuuluu haavoittuvassa ja mahdollisesti syrjäytyvässä asemassa olevia henkilöitä. Koulutuksen järjestämiseen kiinteästi liittyy myös erilaisten tukipalvelujen järjestäminen, jotta henkilön on mahdollista suorittaa opintoja. Jaoston jäsenet osallistuvat aktiivisesti kehittämisseskusteluun eri rakenteissa.

Vuoden 2018 puheenjohtajuudesta ei keskusteltu, sillä kokouksessa ei ollut Vihdistä edustajaa. Vihdissä on avoinna koordinaattorin tehtävä. Puheenjohtajana voi toimia kunta, jossa on nimetty maahanmuuttaja-työstä vastaava koordinaattori.

- **Työllisyysjaosto**

Työllisyysjaoston tavoitteena on omalta osaltaan edistää seudun valmistautumista maakuntauudistuksen mukanaan tuomiin muutoksiin. Tämä tapahtuu seuraamalla työllisyysasioista käytävää julkista keskustelua, edistämällä valmistelua alueellisesti sekä käymällä vuoropuhelua tulevien palveluntuottajien kanssa. TYPin, kuntouttavan työtoiminnan ja muiden työllisyyttä edistävien palveluiden asemoituminen liittyen uuteen maakuntamalliin 2019 on keskeinen jaoston työn painopiste.

Jaostossa arvioidaan kuntien välisiä palveluita, kartoitetaan olemassa oleva palveluvalikko ja arvioidaan niiden kohdentaminen tulevaisuudessa. Lisäksi jaetaan ja kehitetään yhdessä hyviä käytäntöjä.

Työllisyysjaostossa arvioidaan myös työllisyys- ja elinkeinopalveluiden organisoimista niin kutsussa uudessa kunnassa. Erilaiset hankkeet ja niiden rahoitus käsitellään ja arvioidaan yhdessä sekä päätetään periaatetasolla siitä millaisiin hankkeisiin lähdetään mukaan.

Työllisyysjaoston tavoitteena on saada työllisyysasiat tehokkaasti organisoidusti KUUMA-seudun hallintaan = edunvalvontatavoite.

Tietohallintoryhmä

Ryhmän päätehtävänä on löytää ja toteuttaa yhteisiä tietohallinnon hankkeita, kuten yhteishankintoja tai kehitysprojekteja sekä edistää kokemusten ja hyvien käytäntöjen leviämistä kuntien kesken.

Yhteisessä tekemisessä on pääpaino suuremmilla linjoilla enemmän kuin yksittäisillä järjestelmillä. Tällaisia ovat muun muassa uuden kunnan tietojärjestelmien suunnittelu huomioiden maakunnan järjestelmät, EU:n tietosuojasetuksen vaatimat toimenpiteet kunnissa ict-järjestelmien osalta, KaPA-ohjelman tuotosten hyödyntämisen jatkaminen, uuden kuntalain tuomat muutokset, JulkiCT:n tulevat linjaukset, JUHTA- ja VAHTI-linjaukset sekä kyberturvallisuus.

Tietohuollon ja paikkatiedon osalta (asiantuntijaedustus tietohallintoryhmän kokouksissa) pyritään edistämään KUUMA-kuntien välistä yhteistyötä. Tämän lisäksi pyritään toteuttamaan kansallista paikkatietostrategiaa KUUMA-kunnissa yhteistyönä. Niin ikään kehitetään Kuuma-kuntien seudullisiin paikkatieto- ja tilastoasioihin liittyviä järjestelmiä ja toimintaa sekä edistetään yhteishankintojen tekemistä.

Ilmastoryhmä

Ryhmän tavoitteena on KUUMA-kuntien energiatehokkuuden parantaminen ja ilmasto-yhteistyön edistäminen. Ilmastoryhmä kokoontuu noin neljä kertaa vuodessa ja käsittelee ajankohtaisia ilmastoasioita ja hyviä esimerkkejä KUUMA-seudulla.

KUUMA-kuntien strategisen ilmasto-ohjelman seurannan ja edistämisen tärkeimpänä tavoitteena on kuntien palvelukiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen. Lisäksi tavoitteena on ekotukihenkilöverkoston ja seurattavien kiinteistöjen määrän laajentaminen (vuonna 2018 noin 170 ekotukihenkilöä ja 90 kiinteistöä, joista 40 tarkemmin seurattavaa pilottikiinteistöä).

Ilmastoryhmä keskittyy vuonna 2018 edelleen kuntien palvelukiinteistöjen energia-tehokkuuden parantamiseen. Energiatehokkuutta parantamalla tavoitellaan säästöä kiinteistöjen energiakustannuksissa ja päästöissä, seurattavissa kiinteistöissä noin 8 % hankkeen aikana. Työssä koulutetaan kiinteistöjen käyttäjiä ja kiinteistöhuollon henkilökuntaa ekotukihenkilöiksi. Koulutusta ja toimenpiteitä suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä kuntien energia-asiantuntijoiden, yhteyshenkilöiden ja kiinteistöhuollon kanssa. Lisäksi ryhmä julkaisee KUUMA-ilmastokatsauksen, kokoaa seudun kasvihuonekaasupäästötiedot, järjestää energiatehokkuusiltoja kuntalaisille viidessä kunnassa (Järvenpää, Kirkkonummi, Pornainen, Sipoo, Tuusula) ja ylläpitää ja päivittää www.kuumailmasto.fi -nettisivuja sekä selvittää vuoden aikana kuntien halukkuutta liittyä Suomen hiilineutraalit kunnat (HINKU) hankkeeseen. Ilmastoryhmä selvittää ja suunnittelee vuonna 2018 yhteistyössä KUUMA-MAL ryhmän kanssa energiatehokkuus- ja ilmastonäkökulmaa kaavoituksessa.

Ilmastoryhmän hankkeet: Energiatehokkuus(hanke)

MAL- ryhmä

MAL-ryhmän keskeisenä tehtävänä on toimia MAL-asioissa KUUMA-kuntien edunvalvojana ja valmistella MAL-asiat KUUMA- komissiolle ja KUUMA-johtokuntaan. Ryhmä koordinoi KUUMA:n MAL- jaostojen (kaavoitus-, asunto- ja liikennejaostot) toimintaa ja järjestää jaostojen välisiä yhteistapaamisia. Tavoitteena on saada seudun näkökulmat ja seudulle tärkeät hankkeet paremmin esille ja lävitse päätöksenteossa. Erityisen tärkeää on edunvalvonta valtion suuntaan sekä toiminta MAL-sopimusvalmistelussa. Ryhmä pyrkii parantamaan osaltaan KUUMA- seudun kilpailukykyä mm. suhteessa pääkaupunkiseutuun.

- **Kaavoitusjaosto**

Kaavoitusjaosto käsittelee kuntiensa ja seudun ajankohtaisia kaavoituksen ja maankäytön kysymyksiä. Jaosto on osa KUUMA-seudun maankäyttö-, asuminen- ja liikenne- (MAL) ryhmää. Yhteistyötä muiden KUUMAN jaostojen ja työryhmien kanssa tehdään tarpeen mukaan. Kaavoitusjaosto edistää osaltaan v 2017 laaditun KUUMA 2040 asuminen -raportin johtopäätösten mukaisten toimien käyttöönottoa kuntien asuntopolitiikassa ja maankäytön suunnittelussa.

Keskeisimpänä vuoden 2018 tehtävänä on osallistua MAL 2019 -suunnitelman valmisteluun sekä sopimuksen toteuttamiseen ja seurantaan niin, että kaavoitusta ja maankäyttöä koskeva seuranta perustuu aidosti KUUMA-kuntien tilanteeseen. Jaostolla on edustaja MAL-seurantatietoryhmässä ja se myös toteuttaa osaltaan aktiivisesti MAL-sopimuksessa esitettäviä toimia.

Maakuntakaavoituksessa kaavoitusjaosto seuraa ja osallistuu koko Uudellemaalle laadittavan Uusimaa 2050 -kaavan kaksipuolaisen kokonaisuuskaavan valmisteluun. Jaosto myös valmistelelee KUUMA-seudun mahdolliset yhteiset lausunnot maankäyttöön ja kaavoitukseen liittyen sekä reagoi tarvittaessa muihin maankäyttöä koskeviin KUUMA-seutua koskeviin tarpeisiin. Kaavoitusjaoston työ liittyy läheisesti seudun kilpailukyvyyn vahvistamiseen ja yhteiseen edunvalvontaan.

- **Asuntojaosto**

Asuntojaosto osallistuu KUUMA-kuntien kilpailukyvyyn vahvistamiseen, yhteiseen edunvalvontaan. Tämä tapahtuu seudullisen vuorovaikutuksen, asuntoasioiden kehittämisen ja ajankohtaisten asioiden seurannan muodossa. Kokouksissa ovat mukana Uudenmaanliiton ja Kuntaliiton edustajat.

Jaosto seuraa lainsäädännön muutoksia ja valmistelelee KUUMA – kuntien yhteisiä lausuntoja ja kuntien lausuntopohjia.

Jaosto valmistelelee MAL 2019 -suunnitelman asumista koskevia osia yhdessä PKS-kuntien edustajien kanssa. MAL-sopimusasioissa jaosto osallistuu mm. asuntotuotannon seurantaan. Jaostolla on myös edustus sidosryhmätilaisuuksissa.

KUUMA 2040 asuminen-projektin osalta jaosto edistää raportin johtopäätösten mukaisten toimien käyttöönottoa kuntien asuntopolitiikassa. Jaosto toimii ohjausryhmänä Helsingin seudun ASO -yhteistyössä ja sopimuseurannassa.

Jaosto toimii ohjausryhmänä KUUMA -kuntien asumisneuvojen verkostolle ja on mukana Asumattomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelmassa (AUNE) yhteistyöpöytäkirjojen kautta.

Esteettömyysasioiden osalta jaosto tekee yhteistyötä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:n (Hissi-Esteetön Suomi 2017 -hanke) sekä kuntien sosiaali- ja terveystalveluiden kanssa.

- **Liikennejaosto**

Liikennejaoston keskeisinä tehtävinä vuonna 2018 on tarjota asiantuntijatukea KUUMA:n MAL-työryhmälle erilaisissa liikenteeseen liittyvissä kysymyksissä ja reagoida seutua koskeviin edunvalvontatarpeisiin, kuten esimerkiksi ennakoimattomiin muutoksiin raide-liikenteessä. Jaoston tehtävänä on myös valmistella KUUMA-seudun yhteiset, liikennettä koskevat lausunnot ja kannanotot. Lisäksi liikennejaoston kautta esimerkiksi eri palveluntarjoajat voivat esitellä liikenteeseen liittyviä ratkaisujaan kunnille yhteisesti ja kunta-edustajilla on mahdollista pohtia ja vertailla erilaisten liikenteeseen liittyvien palveluiden hankkimista yhdessä.

Liikennejaosto toimii myös kuntien asiantuntijoiden yhteisenä liikenneforumina, jonka kautta välittyvä tärkeä asiantuntijatuki täydentää osaltaan kuntien omia resursseja liikenteellisissä kysymyksissä. Liikennejaoston myötä kunnilla on mahdollisuus jakaa hyviä käytäntöjä, saada tukea omaan työhönsä, perehtyä muiden kuntien hankkeisiin ja saada tietoa ajankohtaisista asioista. Jaoston toiminta pohjautuu liikenneyhteistyön jatkuvaan kehittämiseen, liikenne-ongelmien ratkaisuun ja kuntien väliseen tiedonvaihtoon. Jatkuvan vuoropuhelun ylläpitäminen maantieteellisesti laajalla ja yhdyskuntarakenteeltaan monimuotoisella KUUMA-seudulla on erittäin tärkeää, jotta uudenlaisten seudullisten liikenneratkaisujen kehittäminen olisi mahdollista.

MAL 2019 -valmisteluprosessi edellyttää merkittävää edunvalvonnallista työpanosta KUUMA-liikennejaoston jäseniltä vuonna 2018 yhdessä MAL-työryhmän kanssa. Liikennejaosto seuraa myös HLJ 2015 -suunnitelmassa esitettyjen linjausten ja toimenpiteiden toteutumista ja on edustettuna HSL:n koordinoimissa liikenteen yhteistyöryhmissä. Liikennejaosto myös edistää osaltaan KUUMA-seudun liikenteen kärkihankkeita.

Henkilöstöryhmä

Ryhmä toimii aktiivisesti ja epämuodollisesti mahdollistaen vertaisoppimisen ja hyvien työkäytäntöjen jakamisen kuntien kesken. Ryhmä sopii yhdessä vuoden aikana käsittelemään otettavat tarpeelliset teemat. Vuonna 2018 ryhmän teemoina korostuvat edelleen yhteistoiminta ja muutostuki organisaatioiden muuttuessa, lisäksi ryhmä paneutuu henkilötietosuojalain asetuksen muutoksien tuomiin uusiin velvoitteisiin. Valtakunnallisen kehityksen ja sote- ja maakuntauudistuksen seuraaminen ja tarvittaessa reagoiminen (vrt. lausuminen) on luonnollisesti keskeinen osa ryhmän toimintaa.

Sivistysryhmä

Sivistysryhmä seuraa sivistyspalvelujen, oppimisen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin toimintaympäristöjen muutosta ja pohtii niihin vastaamista mm. miten toimintoja organisoidaan uudessa kunnassa ja miten rakennetaan yhteistyöpinnat kunnasta poissiirtyviin palveluihin. Kehittämistyössä hyödynnetään tietojen ja arvioinnin vaihtoa. Ryhmä vastaa tarvittaessa erillisiin toimeksiantoihin.

Lisäksi jatketaan kuntien hanke - ja TVT - verkostoyhteistyötä sekä 2.asteen oppilaitosten ja eri toimijoiden verkostotyötä mm. nuorten ohjaamotoiminnan kehittämisessä. Samoin tutustutaan hyvinvointia edistävien muiden sivistys- ja vapaa-ajan palveluiden kehittämissuunnitelmiin ja hankkeisiin.

TVT-verkostolla tavoitellaan:

- Positiivisen Kuuma-brändin ylläpitämistä ja vaikuttamista muissa valtakunnallisissa verkostoissa ja toimintamallien levittäminen
- Opetushenkilöstön osaamisen kehittäminen, mahdolliset yhteishankkeet OPH/OKM/AVI sekä Oppimisympäristöjen kehittäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ryhmä

Ryhmän tavoitteena on määrittää KUUMA-kuntien yhteisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työn tavoitteet, menetelmät sekä rakenteet, jotta kuntien asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen mahdollistuu aiempaa systemaattisemmin yhdessä muiden toimijoiden ja kokonaan uusien kumppanuuksien kanssa. Uuden kunnan toimintaympäristön muutos ja yleinen taloudellinen kehitys edellyttävät kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvän tiedon kokoamista, keräämistä, yhdistämistä ja visualisointia kokonaisuuden johtamisen mahdollistamiseksi – entisen hallintokunnittain siiloutuneen ja toimintokohtaisen tiedon sijasta. Ennakointi ja haittojen ennaltaehkäisy ovat keskiössä – SOTE- palvelutarpeen vähentäminen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen. Tässä ajattelussa keskiössä on kuntalainen – asukaslähtöinen ajattelu - terve kunta. Työryhmä pyrkii toiminnallaan tukemaan KUUMA-kuntien houkuttelevuutta asuinkuntina.

Virallisten KUUMA-työryhmien lisäksi vuonna 2018 voi toimia myös nuorten KUUMA-ryhmä. Se ei kuitenkaan ole TTS 2018-suunnitelman valmistumiseen mennessä organisoitunut.

Nuorten KUUMA

Nuorten KUUMA on ryhmä, jonka on tarkoitus olla nuorten virallinen kanava vaikuttaa KUUMA-kuntia koskeviin asioihin ja päätöksiin sekä olla alueen nuorisovaltuustojen keskustelufoorumi. Ryhmä koostuu KUUMA-kuntien nuorisovaltuustojen edustajista, joita jokaisesta kunnasta valitaan kaksi. Nuorisovaltuustot valitsevat itse edustajansa. Ryhmä vaikuttaa pääasiallisesti tekemällä aloitteita KUUMA-seudun yhteistyöhön liittyen ja laatimalla kannanottoja. Sillä on oikeus nimetä kaksi edustajaa KUUMA-johtokuntaan.

3.1 PERUSTOIMINNAN TAVOITTEET TOIMINTAKAUDELLE 2018-2019 JA TOIMINALLISET TAVOITTEET 2018

Seuraavassa on kuvattu keskipitkän aikavälin 2018 - 2019 tavoitteet, joilla KUUMA-seudun toimintaa kehitetään. Taulukoissa on vuodelle 2018 asetetut tavoitteet ja toimenpiteet sekä niiden valmistelusta/toteuttamisesta vastaavat tahot.

3.1.1 KUUMA-yhteistyön koordinointi ja kehittäminen

Tavoite toimintakaudelle 2018 – 2019

Perustoimintaa kehitetään yhteistyössä kehittämistoimintaan erikoistuneiden palveluntuottajien kanssa. KUUMA-liikelaitos keskittyy kuntayhteistyön hallintaan ja edunvalvontaan.

Vuoden 2018 perustoiminnan toiminnalliset tavoitteet

<i>TAVOITE</i>	<i>TOIMENPITEET</i>	<i>VASTUUTAHO(t)</i>
	Yhteistyö kehitysyhtiöiden ja elinkeinoelämän kanssa sekä toimintamallien kehittäminen ja edunvalvonnan koordinointi. KUUMA-seudun yhteisen markkinoinnin kehittäminen. Muuttoliikkeen taloudellisten vaikutusten selvittäminen KUUMA-seudun osalta.	Yhteistyöjohtaja Kilpailukyky- ja elinvoimaryhmä
	Kartoitetaan mahdollisuudet KUUMA-seudun yhteisen strategian ja vision luomiselle suhteessa Tulevaisuuden kuntaan	KUUMA-komissio Yhteistyöjohtaja
KUUMA - yhteistyöstä tiedottaminen	Tehostetaan ja kehitetään KUUMA-viestintää. Kohderyhminä ovat erityisesti luottamushenkilöt. Pyritään lisäämään tietoisuutta yhteistyön ideasta ja tuloksista.	KUUMA-johtokunta KUUMA-komissio Yhteistyöjohtaja Kuntayhteistyön assistentti

3.1.2 Metropolipolitiikka ja edunvalvonta

Tavoite toimintakaudelle 2018 – 2019

KUUMA-seutu menestyy metropolialueella pääkaupunkiseudun rinnalla. Tämä tarkoittaa, että KUUMA-kunnille tärkeät asiat sisältyvät metropolialueen yhteisiin suunnitelmiin ja ohjelmiin ja niille ohjautuu sitä kautta valtion rahoitusta.

Vuoden 2018 toiminnalliset tavoitteet

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO(t)
	Pyritään edelleen vahvistamaan KUUMA-seudun asemaa/vaikutusvaltaa seudulla erilaisilla foorumeilla ja päätöksenteossa.	KUUMA-komissio Yhteistyöjohtaja KUUMA-työryhmät ja jaostot
	Seurataan ja edistetään HLJ 2015 -suunnitelman ensimmäiselle kaudelle (2016 - 2025) sisällytettyjen KUUMA-seudun liikenteen kärkihankkeiden toteutumista.	Liikennejaosto Liikennesuunnittelija
	Osallistutaan Helsingin seudun MAL 2019 -suunnitteluun ja edistetään KUUMA-seudun kannalta tärkeitä maankäytön, asumisen ja liikenteen näkökohtia valmisteluprosessissa.	MAL-ryhmä Liikennejaosto Liikennesuunnittelija Kaavoitusjaosto Asuntojaosto

3.1.3 Strategisen ilmasto-ohjelman toteuttaminen

Tavoite toimintakaudelle 2018 – 2019

Tavoitteena on edistää alueellisin keinoin sopeutumista ilmastonmuutokseen sekä vähentää alueen kasvihuonekaasupäästöjä neljänneksellä vuoden 2006 tasosta vuoteen 2020 mennessä (keskimäärin tasolle 6,0 tonnia hiilidioksidia/asukas).

Vuoden 2018 toiminnalliset tavoitteet

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO(t)
	Kuntien energiatehokkuussopimusten (KETS) uuden kauden tiedotus kuntiin ja selvitys kuntien halukkuudesta liittyä Hiilineutraalit kunnat (HINKU) verkostoon	Ilmastoryhmä
	Jatketaan ja laajennetaan kuntakiinteistöjen ekotukihenkilöiden koulutusta ja kiinteistöjen energiatehokkuuden seurantaa	Ilmastoryhmä
	Tuodaan kuntien hyvät toimenpide-esimerkit esille energiatehokkuusilloissa, KUUMA-ilmastokatsauksessa ja www.kuumailmasto.fi -nettisivuilla	Ilmastoryhmä

Kuumailmasto

3.1.4 Maankäyttöön ja asumiseen liittyvä edunvalvonta

Tavoite toimintakaudelle 2018 - 2019

MAL-sopimuskokonaisuuden toteuttaminen ja seuranta tehdään siten, että KUUMA-seudun erityispiirteet ja tarpeet tulevat huomioon otetuiksi.

Vuoden 2018 toiminnalliset tavoitteet

<i>TAVOITE</i>	<i>TOIMENPITEET</i>	<i>VASTUUTAHO(t)</i>
MAL-sopimus-kokonaisuuden toteuttaminen ja seuranta siten, että molemmat osapuolet eli kunnat ja valtio noudattavat sopimusta.	MAL-sopimuskokonaisuuden seurannan koordinointi.	MAL-ryhmä Kaavoitusjaosto Asuntojaosto Liikennejaosto Yhteistyöjohtaja Liikennesuunnittelija
KUUMA-seudun tarpeiden huomioon ottaminen Uudenmaan maakuntakaavoituksessa	Osallistutaan Uusimaa-kaava 2050:n valmisteluun.	Kilpailukyky- ja elinvoimaryhmä Ilmastoryhmä MAL-ryhmä Kaavoitusjaosto Yhteistyöjohtaja

3.1.5 KUUMA-liikenneyhteistyö ja edunvalvonta

Tavoite toimintakaudelle 2018 – 2019

Tavoitteena on KUUMA-seudun liikenteen kärkihankkeiden, KUHA-työn, kuntien keskinäisen tiedonvaihdon ja liikenteen eri osa-alueiden yhteistyön edistäminen osana seudullista liikennejärjestelmäsuunnittelua.

Vuoden 2018 toiminnalliset tavoitteet

<i>TAVOITE</i>	<i>TOIMENPITEET</i>	<i>VASTUUTAHO(t)</i>
KUUMA-seudun liikenteen kärkihankkeiden ja KUHA-työn edistäminen	Edistetään KUUMA-seudun liikenteen kärkihankkeiden toteutumista osana seudullista liikennejärjestelmätyötä. Osallistutaan HSL:n koordinoimaan KUHA-työhön ja KUUMA-seudun kannalta tärkeiden hankkeiden edistämiseen seudullisen yhteistyön kautta.	Liikennejaosto Liikennesuunnittelija
Asiantuntemuksen ja hyvien käytäntöjen	Jaetaan liikenteeseen liittyvää asiantuntemusta, hyviä käytäntöjä ja tietoja ajankohtaisista liikenneasioista. Pehdytään	Liikennejaosto Liikennesuunnittelija

jakaminen kuntien kesken	kuntien hankkeisiin ja jaetaan kokemuksia liikenteellisistä ratkaisuista.	
Liikenteen eri osa-alueiden yhteistyön edistäminen	Edistetään joukkoliikenteen rahoituksen turvaamista ja kuntien liikenneturvallisuushankkeita. Edistetään liityntäpysäköintiin, kävelyyn ja pyöräilyyn, liikennetutkimuksiin ja muihin liikenteen osa-alueisiin liittyvää yhteistyötä.	Liikennejaosto Liikennesuunnittelija

4 KUUMA-SEUDUN HANKETOIMINTA

KUUMA-seutu liikelaitoksen toiminta voidaan jakaa perustoimintaan ja hanketoimintaan. Hanketoiminta on kehittämistyötä, johon haetaan kuntien maksuosuuksien lisäksi ulkopuolista rahoitusta. Hanketoiminta voi tarkoittaa myös sitä, että KUUMA-kunnat ovat KUUMA-seutu liikelaitoksen kautta, yhteisellä maksuosuudella mukana jonkun toisen organisaation käynnistämässä hankkeessa. KUUMA-seudun hanketoimintaan on vuoden 2018 talousarviossa varattu yhteensä 134 700 euroa.

Kaikki seudulliset rahoitushakemukset käsitellään KUUMA-komissiossa ennen rahoituksen hakemista. Seuraavan vuoden hankkeet käsitellään ja niihin sitoudutaan edellisen vuoden syksyllä talousarviokäsittelyn yhteydessä. Henkilöstöä koskevissa palveluyhteistyö-hankkeissa asia käsitellään henkilöstöryhmässä ennen KUUMA-johtokunnan päätöksentekoa. Hanketoiminnasta vastaavat KUUMA-työryhmät.

4.1 HANKETOIMINNAN TAVOITTEET TOIMINTAKAUDELLE 2018-2020 JA TOIMENPITEET 2018

TAVOITE 2018 – 2020	TOIMENPIDE 2018	VASTUUTAHO
KASKI-hanke Tavoitteena on toteuttaa työllisyyttä ja investointeja vauhdittavia toimenpiteitä	Kasvua ja uutta arvoa osaamisella (KASKI). Hankkeessa edistetään alueen teollisuuden pk-yritysten uuden liiketoiminnan syntymistä sekä tuetaan sijoittautumismarkkinointia koko seudulle. KASKI-hankkeelle on vuodelle 2018 varattu 58 522 euroa	Teknologiakeskus Techvilla Oy Kilpailukyky- ja elinvoimaryhmä
Energiatehokkuus Tavoitteena on, että Julkisten kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen - hankkeeseen valittujen kuntien omistamien pilottikiinteistöjen energiatehokkuus paranee 8 % hankkeen aikana	Hankkeen tavoitteena on löytää kustannussäästöjä kuntien palvelukiinteistöjen energia- ja materiaalitehokkuutta parantamalla ja vähentää kuntien kasvihuonekaasupäästöjä. Hanke jatkaa ja laajentaa vuosina 2013 -2015 toteutettua kuntien yhteistä energiatehokkuus-hanketta. Hankkeelle on varattu 35 000 euroa vuodelle 2018	Ilmastoryhmä

<p>KUUMA-strategisen ilmasto-ohjelman edistäminen</p>	<p>Julkaistaan ilmastokatsaus ja koordinoidaan ohjelman mukaista julkisten kiinteistöjen energia-tehokkuuden edistämishanketta. Toimintaan on varattu 17 000 euroa vuodelle 2018</p>	<p>Ilmastoryhmä</p>
<p>KUUMA-seudun maankäyttöön ja asumiseen liittyvä tavoitteena on, että valmistettava Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelmakokonaisuus (MAL 2019) sisältää KUUMA-kunnille keskeiset asiat ja erityispiirteet.</p>	<p>KUUMA-seutu osallistuu MAL 2019 -suunnitelmakokonaisuuden maankäytön ja asumisen osioiden valmistelutyöhön MAL-ryhmän kaavoitusjaoston ja asuntoryhmän kautta ja edistää KUUMA-seudun kannalta tärkeitä näkökohtia.</p> <p>Vuonna 2018 KUUMA-seudun osuus MAL 2019 -suunnitteluprosessin maankäytön ja asumisen osioiden kustannuksista on noin 22 000 €.</p>	<p>MAL-ryhmä Kaavoitusjaosto Asuntojaosto</p>
<p>KUUMA-TVT verkoston kehittäminen ylläpitämään KUUMA-TVT-hankkeessa muodostuneita hyviä toimintamalleja</p>	<p>Kuuma-TVT verkoston tärkeimpinä tehtävinä ovat kuntakoordinaattoreiden välisen yhteistyön koordinointi, kunta-Coach-verkoston koordinointi ja tukeminen, hyvien käytänteiden vaihtaminen kuntien kesken sekä mahdolliset yhteishankkeet ja muut yhteiset tapahtumat. Nurmijärven kunta koordinoi verkoston toimintaa. Koordinointiin liittyvät kustannukset jaetaan kunnille sopimuksen mukaan.</p> <p>Hanketta ei ole budjetoitu KUUMA-seudun TTS 2018:aan</p>	<p>Sivistysryhmä</p>
<p>Tutoropettajien toiminnan kehittäminen alueellisesti</p>	<p>Opetusministeriön Kärkihanke 1 puiteissa haettu tutoropettajien osaamisen kehittämiseen Opetushallitukselta hankerahaa. 100 000 euroa.</p> <p>Hanketta ei ole budjetoitu KUUMA-seudun TTS 2018:aan</p>	<p>Sivistysryhmä</p>

4.2 HANKEKUVAUKSET

4.2.1 Työllisyyttä ja investointeja vauhdittavat toimenpiteet

Alueen markkinoinnin, uuden osaamisen ja uudenlaisen tasapainoisemman elinkeinorakenteen aikaansaaminen on seudullisen kehittymisen tärkeitä avauksia. Kasvua ja uutta arvoa osaamisella (KASKI) -hankkeen tarkoituksena on kääntää haastava tilanne mahdollisuudeksi luomalla uusia edellytyksiä yrittäjyydelle ja sijoittumismarkkinoinnille sekä olemassa olevien yritysten kehittymiselle.

KASKI-hankkeessa luodaan teollisuuden pk-yrityksille uutta liiketoimintaa erityisesti uusien palvelujen kehittämisen, nykyisten palvelujen uudistamisen sekä vienninedistämisen

näkökulmista. Merkittävä painotus kehittämisessä on digitalisaation hyödyntäminen palveluissa erottuvuuden ja asiakasarvon lisäämiseksi. Hankkeessa tuotetaan lisäksi alueen teollisuuden yrityksiä, osaamista ja vahvuuksia kuvaavaa aineistoa. Aineiston avulla tuetaan myös sijoittautumisportaalin toteuttamista koko seudulle.

KASKI-hankkeen aikana luodaan ja pilotoidaan myös verkostoitumis- ja sijoittumis-palveluiden toimintamalli. Toimintamalli ja sen käytännön toteutus tehdään yhteistyössä Posintra Oy:n, Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus Oy:n (KEUKE) ja Novago Yrityskehitys Oy:n BIITTI-hankkeen toimenpiteiden kanssa.

KASKI-hanke jatkuu vuodelle 2019 saakka. KUUMA-seutu on sitoutunut hankkeen rahoittamiseen koko sen keston ajan siten, että sen kustannukset KUUMA-seudulle hankkeen koko ajalta vuoden 2019 loppuun asti ovat 121 323 euroa. Vuodelle 2018 hankkeeseen on varattu 58 522 euroa. Hankkeen rahoituspäätöksen mukainen kokonaisrahoitus on 404 408 euroa, jonka lisäksi hankkeen on arvioitu hankkivan yritystuottoja yhteensä 12 000 euroa.

Vastuullisena toimijana on Teknologiakeskus TechVilla Oy.

4.2.2 Julkisten rakennusten energiatehokkuuden parantaminen

Hankkeen tavoitteena on löytää kustannussäästöjä kuntien palvelukiinteistöjen energia- ja materiaalitehokkuutta parantamalla ja vähentää kuntien kasvihuonekaasupäästöjä. Hanke jatkaa ja laajentaa vuosina 2013 - 2015 toteutettua kuntien yhteistä energiatehokkuushanketta, jonka tulokset on raportoitu hankeraportissa 11/2015 (www.kuumailmasto.fi).

Hankkeessa mukana olleista pilottikiinteistöistä saatiin vertailukelpoista tietoa 10 kiinteistöistä, joissa saavutettiin yhteensä noin 80 000 €:n säästö energiakustannuksissa vuonna 2014. Keskimääräiset säästöasteet olivat sähkössä 8,8 %, kaukolämmössä 6,4 %. Vastaavasti samojen kiinteistöjen energiansäästöasteet olivat vuonna 2015 alustavasti sähkössä 6,2 % ja kaukolämmössä 6,0 %. Tulos vastaa hyvin muissa kaupungeissa vastaavalla toiminnalla saavutettua säästöä.

KUUMA-seudun kuntien palvelukiinteistöjen energiatehokkuuspotentiaali ilman merkittäviä investointeja on arvion mukaan noin 2 miljoonaa € (sisältää 0 ja 0+ -investoinnit ja energiatehokkaan käytön vaikutuksen).

Vuonna 2018 hankkeessa:

- Laajennetaan ja ylläpidetään seudun ekotukiverkostoa. Hankkeessa on vuoteen 2015 mennessä koulutettu noin 90 energiatehokkuuteen perehdytettyä ekotukihenkilöä, joista noin 50 % on kiinteistöjen käyttäjiä ja 50 % on kiinteistöhuollosta. Verkostoa laajennetaan niin, että vuonna 2018 ekotukihenkilöiden määrä on yhteensä noin 170 henkilöä.

- Laajennetaan seurattavien kiinteistöjen verkostoa. Hankkeessa oli vuonna 2015 tarkemmin seurattavana 24 pilottikiinteistöä ja kaikkiaan 40 kiinteistöä. Verkostoa laajennetaan niin, että vuonna 2018 kiinteistöjä, joissa seurataan tarkemmin energian kulutusta ja kustannuksia on noin 40 kpl. Seurannan laajentaminen ja jatkaminen mahdollistaa laajemman vertailukelpoisen aineiston ja säästöjen kehityksen seurannan pidemmällä aikavälillä. Kaikkiaan kiinteistöjä on vuonna 2018 mukana hankkeessa noin 90 kpl.
- Edistetään energia- ja materiaalitehokkuuden ammatillista koulutusta. Yhteistyössä Keudan ja Järvenpään Mestari toiminnan kanssa järjestämme seudun kuntien ja kiinteistöalan yritysten kiinteistöhoitajille sekä alan opiskelijoille energiatehokkuuskoulutusta.
- Kehitetään kiinteistöjen energiatehokkuuden motivointia ja palkitsemista. Kyseeseen tulevat esim. kuntien oma saavutettuun säästöön suhteutettu palkitseminen tai seudullinen parhaan energiatehokkuustoiminnan palkitseminen. Tuusulan kunta on jo ottanut käyttöön palkitsemisjärjestelmän.

Hankkeen tuloksena pyritään saavuttamaan seurattavien kiinteistöjen käytössä ja hoidossa 8 %:n vähennys kasvihuonekaasupäästöissä ja energiankulutuksessa ja -kustannuksissa sekä pitämään yllä alueelle perustettua ekotukihenkilöverkostoa. Seurattavat kiinteistöt voisivat jatkossa toimia kunnan mallikiinteistöinä, joiden toimenpiteitä pyritään laventamaan kuntien muihin kiinteistöihin.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus johtaa hankkeen käytännön toteutusta. Yhteistyötahoja ovat SYKE, HSY, osuuskunta Eco-One, Keuda ja KUUMA-seudun kunnat.

Hankkeen kustannukset KUUMA-seudulle ovat vuonna 2018 noin 35 000 €, joka vastaa aiempien vuosien toteumaa. Päävastuullisena työryhmänä on ilmastoryhmä, joka toiminnallaan tukee hanketta.

KUUMA-seudulla mukana olevat kiinteistöt (ympäristönsuojelupäällikkö Tapio Reijonen)

	Vanhat	Uudet 2016	Yhteensä	Seurattavat
Hyvinkää	12	7	19	7
Järvenpää	3	3	6	3
Kerava	3	2	5	2
Kirkkonummi	6	0	6	1
Mäntsälä	3	14	17	5
Nurmijärvi	2	7	9	5
Pornainen	2	2	4	1
Sipoo	5	3	8	4
Tuusula	8	5	13	5
Vihti	5	3	8	1
Yhteensä	49	46	95	34

4.2.3 MAL 2019 -suunnittelu

Helsingin seudun kuntien ja valtion välisessä MAL-sopimuksessa vuosille 2016 - 2019 on sovittu, että seudulla jatketaan maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteissuunnittelua edellisten suunnitelmien pohjalta. MAL 2019 -suunnitelma tulee olemaan seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen asiantuntijoiden yhteistyön sekä mittavan vuorovaikutuksen tuottama suunnitelma ja näkemys siitä, miten seutua tulisi toimintaympäristön asettamissa raameissa kehittää mahdollisimman suuren yhteisen edun saavuttamiseksi ja haitallisten vaikutusten minimoimiseksi seudun kasvaessa.

MAL 2019 -suunnitelma toimii seudun yhteisenä lähtökohtana valtion kanssa käytävissä, Helsingin seudun kehittämistä koskevissa, neuvotteluissa sekä antaa selkänokkaa kuntien ja valtion suunnitelmien ja strategioiden muodostamiseen sekä toimenpiteiden toteuttamiseen. Suunnitelman kokoaminen toteutetaan vuonna 2018 kiinteässä vuorovaikutuksessa lakisääteisen vaikutusarvioinnin kanssa. Suunnitelma on tarkoitus toimittaa lausunnoille syksyllä 2018 ja viimeistellä sekä hyväksyä alkuvuodesta 2019.

MAL-neuvottelukunta sekä HLJ-toimikunta toimivat MAL 2019 suunnittelukierroksen pääasiallisina ohjaajina. MAL-neuvottelukunnassa käsitellään erityisesti maankäyttöä ja asumista sisältäviä teemoja ja vastaavasti HLJ-toimikunnassa käsitellään erityisesti liikennettä koskevia teemoja.

MAL 2019 -suunnitteluprosessin kustannukset muodostuvat vuosina 2017 - 2019. KUUMA-kuntien osuus maankäytön ja asumisen osioiden kustannuksista rahoitetaan vuosittain KUUMA-seutu liikelaitoksen talousarvioon varattavalla määrärahalla. Kaikkien kymmenen KUUMA-kunnan kustannusosuudet maankäytön ja asumisen osalta kulkevat näin ollen KUUMA-kuntaosuuksien kautta.

Vuonna 2018 KUUMA-seudun osuus MAL 2019 -suunnitteluprosessin maankäytön ja asumisen osioiden kustannuksista on noin 22 000 €.

MAL 2019 -suunnitteluprosessin liikenteen osion kustannukset eivät sisälly KUUMA-seudun taloussuunnitelmaan. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) perii liikenteen osion kustannukset suoraan HSL-kuntayhtymään kuulumattomilta KUUMA-kunnilta asukaslukujen suhteessa erillisen sopimuksen perusteella, eli kuntien kustannusosuudet eivät kulje KUUMA-kuntaosuuksien kautta. HSL-jäsenkunnat osallistuvat liikenteen osion kustannuksiin HSL-kuntaosuuksien kautta.

5 LIIKELAITOKSEN TALOUS

KUUMA-seutu liikelaitoksen taloudesta sekä toiminnan vastuista suhteessa KUUMA-kuntien ulkopuolisiin tahoihin vastaa Keravan kaupunki liikelaitoksen toiminnan ylläpitäjänä.

KUUMA-kunnat osallistuvat talousarvion mukaisiin yhteistyön kustannuksiin ja vastaavat varoista ja veloista talousarvion laadintavuotta edeltävän vuodenvaihteen asukaslukujen suhteessa.

Edellisen tilikauden alijäämä/ylijäämä voidaan ottaa huomioon seuraavan tilikauden kuntien rahoitusosuuksissa edellisen tilikauden rahoitusosuuksien suhteessa.

Toiminnan kustannuksina otetaan huomioon kaikki toiminnasta välittömästi aiheutuneet kustannukset sekä mahdollinen yleiskustannuslisä. Yleiskustannuslisä kattaa toiminnan ylläpitämisestä ylläpitäjälle aiheutuvia muita kustannuksia, kuten ylläpitäjän kaikille toimielimille yhteisistä hallinto- ja tukipalveluista koituvat kustannukset. Toiminnan kustannuksiin mahdollisesti lisättävästä yleiskustannuslisästä sopii liikelaitos ja Keravan kaupunki erikseen. Yleiskustannuslisän määrä tarkistetaan yhteisesti sopimalla vastaamaan todellisia kustannuksia.

Toiminnan kustannuksiin ei lasketa mukaan KUUMA-johtokunnasta aiheutuvia kustannuksia, kuten kokouspalkkioita, ansionmenetykskorvauksia, matka- ja seminaarikuluja tai vastaavia. Ne maksaa kukin sopijakunta itse omien palkkiosääntöjensä mukaisesti.

Sopimuskunnat maksavat talousarvioon perustuvat maksuosuudet liikelaitoksen isäntäkunnalle kaksi kertaa vuodessa.

Kaikki KUUMA-kunnat osallistuvat kuntaosuuksillaan kaikkiin toiminta- ja taloussuunnitelmaan sisältyviin hankkeisiin lukuun ottamatta seuraavia poikkeuksia:

- Helsingin seudun MAL 2019 -suunnitteluun sisältyvän liikennejärjestelmäsuunnitelman kustannukset eivät sisälly KUUMA-seudun taloussuunnitelmaan. HSL veloittaa työn kustannukset Keravalta, Kirkkonummelta ja Sipoolta HSL:n jäsenmaksun yhteydessä. Muiden KUUMA-kuntien maksuosuudet HSL veloittaa ao. kunnilta suoraan.

KUUMA-SEUTU LIIKELAITOS TALOUSARVIO 1.1.-31.12.2018

PERUSTOIMINTA	TA 2017	TA 2018
KUUMA-yhteistyön johtaminen yhteistyöjohtaja, kuntayhteistyön assistentti, liikennesuunnittelija ja 1/3 ilmastokoordinaattori. Toimielinten kokoukset ja seminaarit, viestintä, sähköiset palvelut ja hallinto. Asiantuntijapalvelut. Tilavuokrat ja muut kiinteät laite yms. kulut.	328 315 €	401 400 €
KUUMA-liikelaitoksen johtokunta Johtokunnan kokoukset ja seminaarit, postitukset ja muu hallinto.	12 000 €	13 500 €
Perustoiminta yhteensä	340 315 €	414 900 €

KUUMAN hanketoiminnoista ja ilmasto-ohjelmasta tarkemmin TTS2018

HANKETOIMINTA	TA 2017	TA 2018
POKA-hanke	44 063 €	0 €
Energiatohokkuushanke	35 000 €	35 000 €
KASKI-hanke	58 522 €	60 700 €
DIGI-hanke	60 000 €	0
Ilmasto-ohjelma	17 000 €	17 000 €
MAL 2019 suunnittelu	22 000 €	22 000 €
Hanketoiminta yhteensä	236 585 €	134 700 €

Kuntien maksuosuudet v.2018

Kuntien maksuosuudet	€	%
Perustoiminta	414 900 €	75,5
Hanketoiminta	134 700 €	24,5
Yhteensä	549 600 €	100

KUUMA-seutu liikelaitoksella ei ole v.2018 erillisprojekteja.

Kuntien maksuosuuksien jakautuminen 2018

KUUMAN toiminta ja KUUMAN hankkeet 2018, kustannusarviot

	laskentaperuste					
	Väkiluku	Maksu-	KUUMA	KUUMAN	KUUMAN	TA 2018
	31.12.2016	osuus-%	johtokunta	perustoiminta	hankkeet	yhteensä
			7110	7120	7130	
			13 500,00	401 400,00	134 700,00	549 600,00
Hyvinkää	46 596	14,65	1 977,40	58 794,83	19 730,10	80 502,34
Järvenpää	41 529	13,05	1 762,38	52 401,29	17 584,59	71 748,25
Kerava	35 511	11,16	1 506,99	44 807,78	15 036,39	61 351,16
Kirkkonummi	39 033	12,27	1 656,45	49 251,84	16 527,71	67 436,00
Mäntsälä	20 853	6,56	884,94	26 312,31	8 829,77	36 027,02
Nurmijärvi	42 010	13,21	1 782,79	53 008,21	17 788,26	72 579,26
Pornainen	5 108	1,61	216,77	6 445,27	2 162,88	8 824,92
Sipoo	19 922	6,26	845,43	25 137,58	8 435,55	34 418,57
Tuusula	38 588	12,13	1 637,57	48 690,33	16 339,28	66 667,18
Vihti	28 967	9,11	1 229,28	36 550,56	12 265,47	50 045,31
yhteensä	318 117	100,00	13 500,00	401 400,00	134 700,00	549 600,00

	2017	2018	muutos / €	muutos / %
Perustoiminta	328 315	401 400	73 085	22,26 %
Johtokunta	12 000	13 500	1 500	12,50 %
Hankkeet	236 585	134 700	-101 885	-43,06 %
yhteensä	576 900	549 600	-27 300	

**Hyvinkää - Järvenpää - Kerava - Kirkkonummi
Mäntsälä - Nurmijärvi - Pornainen - Sipoo - Tuusula - Vihti**